

19.08.2013

ועדה מיוחדת לפי סעיף 44(א) לפקודת הרופאים (נוסח חדש) התשל"ז-1976

לכבוד
שר הבריאות

דין וחשבון לפי סעיף 44 (א) לפקודת הרופאים (נוסח חדש)
התשל"ז – 1976

בעניין:

ד"ר בועז לב, המשנה למנכ"ל, משרד הבריאות באמצעות ב"כ, עו"ד שני ארזי
מלשכת היועצת המשפטית, משרד התובע הראשי, משרד הבריאות ירושלים.

הקובל

נגד

ד"ר יבגני גוסקוב [REDACTED] רופא מורשה, [REDACTED] ע"י
ב"כ עו"ד ערן קייזמן.

הנקבל

1. הקובלנה-

ביום 21.10.2012 הגיש ד"ר בועז לב המשנה למנכ"ל של משרד הבריאות,
קובלנה נגד הנקבל(להלן הקובלנה). אשר על פיה הנקבל הורשע בבהמ"ש
השלום בקריית גת בתיק פלילי 6690/2012 בעבירות של רישום כוזב במסמכי
תאגיד לפי סעיף 423 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן החוק) וקבלת דבר
במרמה לפי סעיף 415 לחוק.

בהתנהגותו כאמור לעיל התנהג בדרך שאינה הולמת רופא מורשה לפי סעיף
41 (1) לפקודת הרופאים (נוסח חדש) התשל"ז-1976 (להלן: "הפקודה")
ובסעיף 41 (5) הרשעה בעבירה פלילית שלא לפי פקודה זו.

2. הוועדה:

שר הבריאות מינה את הח"מ להיות וועדה שתדון בקובלנה (להלן: "הוועדה"). הוועדה התכנסה לדון בקובלנה האמורה ביום 24.06.2013 בנוכחות עו"ד שני ארזי ב'כ הקובל, הנקבל וב'כ עו"ד ערן קייזמן.

3. האירועים שברקע הקובלנה:

- א. נגד הנקבל הוגש כתב אישום מתוקן, בהסדר טיעון, לפיו נידון והורשע ונגזרו עליו העונשים כאמור בגזר הדין:
- 6 חודשי מאסר בפועל אשר ירוצו בעבודות שירות.
- 12 חודשי מאסר על תנאי.
- קנס בסך 80,000 ₪.
- ב. המעשים נשוא כתב האישום הותרחו בין השנים 2005-2009.
- בכל הזמנים הרלוונטיים לכתב האישום היה הנקבל רופא בעל מרפאה פרטית בעיר קריית גת ועבד יחד עם קופת חולים מכבי שירותי בריאות. העבירות ונסיבותיהן פורטו בכתב האישום ובגזר הדין.
- להלן בתמצית האירועים כפי שהופיעו באישום הראשון:
- הנאשם במספר רב של הזדמנויות במהלך השנים 2005-2009 ביצע או גרם לביצוע של רישומים כוזבים ברישומי הקופה באופן שנחזה כאילו התייצבו בפניו מטופלים, נבדקו, אובחנה אצלם מחלה ונרשמו להם תרופות, כאשר בפועל מטופלים אלו לא שהו כלל בארץ.
- על מנת להציג בפני הקופה את מצג השווא כאילו המטופלים או נציגים מטעמם התייצבו בקופה כנדרש על פי נוהלי הקופה, נקט הנאשם במספר שיטות:
1. הנאשם היה מטלפן למשרדי סניף הקופה הנמצאים בקריית גת והיה אומר למזכירה שמולו יושב מטופל מסוים אשר זקוק לטיפול רפואי אך הגיע לביקור ללא כרטיס מגנטי, מוסר את מספר ת.ז של המטופל ומזמין כרטיס כ"ג. נניח באופן שייחזה כאילו המטופל התייצב בפניו כנדרש.

2. הנאשם היה מטלפן למשרדי סניף הקופה הנמצאים בקריית גת, והיה אומר שמולו יושב מטופל מסוים אשר זקוק לטיפול רפואי אך איבד את הכרטיס המגנטי, מוסר את מספר ת.ז של המטופל ומזמין כרטיסים קבועים באופן שייחזה כאילו המטופל התייצב בפניו כנדרש.

3. הנאשם רשם סיבת ביקור והוציא מרשמים רפואיים על שם המטופלים, כשהוא יודע שאינם נמצאים בארץ. בעשותו כך קיבל הנאשם כספים מהקופה במרמה, במשך 164 רבעונים במצטבר עבור 14 מטופלים שונים בסך כולל של 18,240 ₪.

ג. באישום השני הנקבל ב-1977 הזדמנויות שונות העביר את כרטיסו של מטופל בשם [REDACTED] במחשבו וגרם לרישום כוזב במסמכי מכבי לפיו נרשם שהמטופל התייצב, אובחן וקיבל טיפול רפואי ע"י הנאשם דבר שהנקבל ידע שאינו אמת.

הנקבל, על יסוד הדיווחים הכוזבים כאמור לעיל קיבל במרמה ממכבי תגמול כספי עבור מטופל זה בגין 11 רבעונים בסך של 1320 ₪ הנקבל ניפק מרשמים של הקופה לתרופות על שמו של המטופל ושלח את מזכירתו הרפואית עם המרשמים כדי לקבל תרופות שונות על שמו של המטופל מהקופה באמצעות בית המרקחת כשהוא יוצר מצג שווא כלפי הקופה באמצעות המרשמים והרישומים הכוזבים לפיו המטופל התייצב בפניו והמרשמים נופקו לו כדין וזאת ב-1977 ההזדמנויות שונות בהן המטופל לא שהה בארץ.

בשנת 2005 רכש הנקבל משאפים שנקנו על שם המטופל באמצעות מסמכים שניפק הנאשם תוך מצג שווא לקופה כי הם מיועדים למטופל כדין ביודעו שהדבר אינו אמת כשהוא מנצל את זכאותו של המטופל לקבלה מהקופה ללא תשלום. כרם למטופלת אחרת במחיר מלא. במעשיו כמתואר קיבל הנקבל במרמה מן הקופה תרופות ומשאפים בערך של כ-60,000 ₪.

4. ההליך לפני הוועדה:

א. בדיון שקיימה הוועדה בקובלנה ביום 24.06.2013 הופיעו ב'כ הצדדים. הנקבל הודה בעובדות ובעבירות שבכתב הקובלנה. לאור הודאתו של הנקבל בכתב הקובלנה הוועדה החליטה להרשיעו בעובדות ובעבירות המיוחסות לו בכתב הקובלנה. מכאן התמקד הדיון בשאלת אמצעי המשמעת הראויים שיש להטיל על הנקבל בנסיבות העניין.

ב. טיעוני ב'כ הקובל:

בפתח דבריה תיארה בקצרה ב'כ הקובל את העובדות והאירועים שברקע המקרה שבפנינו. ב'כ הקובל טענה שכפי שעולה מכתב האישום לא מדובר במעידה חד פעמית אלא בעבירה המתמשכת על פני שנים רבות. הטוענת בקשה להדגיש שהעבירות שבוצעו במסגרת עבודתו כרופא מטילות ספק רב ביושרו המקצועי והישארותו להמשיך כרופא, ויש בהם כדי לפגוע באמון הציבור במערכת הרפואה, בקופת החולים ובמקצוע הרפואה. הנקבל יצר רישומה רפואית כוזבת כך שבתיקי מטופלים נכתב כי הם אובחנו כסובלים ממחלות שונות וטופלו בין היתר בטיפול תרופתי. למותר לציין כי רישום לא נכון בתיקו של מטופל העשוי להביא ברבות הימים לכשיזדקק אוות מטופל לטיפול, לדיאגנוזה שגויה. כמו כן רישום כוזב עשוי להקשות על מטופלים להשיג בעתיד פוליסת ביטוח במידה וידרשו. הרופא ובפרט רופא המשפחה המשמש באופן קבוע כנאמן של מטופלים שלו בכל הקשור להעברת מידע רפואי לרשויות, לגופים שונים- הוא נדרש לדווח אמת על מצב בריאותם של המטופלים שלו. הנקבל בעצם התנהגותו פגע במהימנות הרשומה הרפואית כתוצאה מכך במהלך הארגוני והמקצועי של קופת חולים. בנוסף לנזק לרשומה הרפואית יש לציין שכספי הקופה ששולמו לנקבל במרמה הם כספים של המבוטחים בקופה שהם מיועדים למימון הצרכים הרפואיים של החולים וזה בא על חשבונם.

בהליך הפלילי ניתן לראות בגזר הדין שהעונש על הנקבל היה עונש יחסית קל וזה בין היתר היה אחד הנימוקים שהוצגו למתן עונש קל בעובדה שהנקבל יועמד לדין משמעת.

ב'כ הקובל הציגה לוועדה מספר פסקי דין והחלטות שנתנו במקרים דומים: החלטה בעניין ד"ר ראדה תורכי מתאריך 24.02.213 שם הוועדה המליצה על התלייה של חמש שנים והשופט סטרשנוב החליט להתלות את הרישיון לשלוש שנים כמו כן בע"א 50/91 בעניינו של ד"ר סבין שם נטען כי "מעשיו הבלתי הולמים של רופא יש בהם כדי להשפיע הן על ציבור העוסקים במקצוע מחד גיסא והן על כלל הציבור לרבות המטופלים מאידך גיסא. מכאן כי בתהליך עיצובה של התגובה המשמעתית יינתן ביטוי הולם והעברת מסר ברור בכל האמור לכללי האסור והמותר במסגרת פעילותו המקצועית של רופא. "כמו כן ע"א 10979/04 ד"ר ליבי אור שם נאמר "כי השיקול המרכזי בהליכים המשמעתיים הינו שיקול של הגנה על אינטרס הציבור ושמירה על רמתו וכבודו של מקצוע הרפואה ועל אמון הציבור ברופאים. " כמו כן בתיק 5282/98 בעניין תמר כתב, שם לעניין התכלית העיקרית של אמצעי המשמעת שאמורים לשמש אמצעי מניעה יותר מאשר אמצעי ענישה, מניעת פגיעה בתפקוד שירות המדינה שמירה על תדמית הראויה של המקצוע. בסיכום דבריה ביקשה ב'כ הקובל להשית על הנקבל אמצעי משמעת של התליית רישיון לתקופה של חמש שנים.

ג. טיעוני ב'כ הנקבל:

בפתח דבריו אבחן את המקרה שבפנינו לעומת המקרה בעניינו של ד"ר ראדה תורכי שלדבריו מקרה זה חמור בהרבה יותר מהמקרה הנידון. שם מדובר במרשמים פיקטיביים לנטילת תרופות ללא ידיעת המטופלים, זייף רישומות רפואיות, רשם למטופלים אבחנה רפואית בדויה וטיפולים פיקטיביים ללא שום קשר למצבם הבריאותי האנוש. ואילו כאן לפנינו כתב האישום מתייחס אך ורק לרישום כוזב ברישומי הקופה ואין התייחסות לנושא של המטופלים.

ב'כ הנקבל טען כי תפקיד הוועדה הוא לקבוע את הכשל המוסרי שאכן נפל במקרה שלפנינו ואין תפקידה של הוועדה לדאוג לרווחתה הכלכלית

של קופת החולים מכבי. הנקבל הודה במיוחס לו. בכלל לא היה לו מושג שמה שהוא עשה זה לא בסדר, לא היה שום פיקוח על הדברים שלו, ופעולות זימון הכרטיסים היו שגרתיות. הנקבל חשב לתומו שמגיע לו תשלום עבור הדברים שעשה עבור ההתייעצויות הטלפוניות וכך הוא נהג לחייב את הקופה עבור שיחות הטלפון כביקור. אני לא אומר שההתנהגות שלו היא למופת והיא בסדר, אבל אני רוצה שתבינו שבסופו של דבר המרמה פה היא כלפי קופת חולים מכבי. לדבריו הנזק היחיד שנגרם אם זה בכלל נזק זה שמכבי שילמה עבור משהו שחשבה שהיא לא צריכה לשלם על זה ובשביל זה היא גם קיזזה מהמגיע לנקבל סך של 250,000 ₪.

ב'כ הנקבל הביא בפני הוועדה מספר פסקי דין: בעניינו של ד"ר לביא רפיה ע.ש. 273/09 שם כתב האישום כלל עבירות של איומים, פגיעה בפרטיות, השגת גבול פלילית נידון לחמישה חודשי מאסר בפועל, וועדת המשמעת הטילה עליו התליית רישיון של חודש אחד. מקרה נוסף ד"ר אורי ריחן רופא שדרש קרניות וקיבל כסף עבור קרניות, וקבלת שוחד, רישיונו הותלה לשנה. במקרה של ד"ר סרוב קיבל התלייה לשלושה חודשים. ד"ר ברלט, נתן אישור כוזב, קיבל התליית רישיון לחודש. ד"ר סרגי ספקטור, זיוף רשומה רפואית, רשלנות רפואית קיבל התליית רישיון לשלושה חודשים. כל העבירות שמניתי להלן כולן, שימוש לא רואי במקצוע. אני מסכים שאפשר להעמיד רופא לדין כשיש הידרדרות מוסרית אבל עדיין צריך להיות איזה שהוא קשר למקצוע ובמקרה שלפנינו אין שום קשר בין מה שהנקבל עשה לבין המקצוע, הוא רמאי, הוא כזבן, קיבל כסף במרמה שהוחזר כמעט במלואו הדרישה של ב'כ הקובל להתלות את רישיונו של הנקבל לחמש שנים היא בלתי סבירה לחלוטין. כל העבירות שבהן הורשע אלה עבירות מרמה שאינן קשורות לעניין של רשלנות רפואית. ב'כ הנקבל הציג לוועדה מכתבי המלצה. הנקבל הוא רופא מומחה לרפואת משפחה, עבד משנת 2005 עד 2010 בקופת חולים מכבי, הייתה לו קליניקה של 3000 מטופלים, העבודה בקופת חולים הייתה מקור פרנסתו היחיד, הוא קיבל קנס של 80,000 ₪

בבהמ"ש, עבודות שירות שבהן לא יכול היה לעבוד, אשתו, התגרשה ממנו. הוא נדרש לשלם מזונות לשני ילדים. הוא חי עם אביו שהוא תומך בו.

ב'כ הנקבל מבקש מהוועדה לגלות מידת רחמים וחסד. לא היה לנקבל מעולם תלונה, המטופלים אוהבים אותו ורוצים אותו ויש לתת לו הזדמנות לשקם את עצמו " אני לא אומר שלא מגיע לו עונש של התליית רישיון, מגיע לו עונש התליית רישיון, אי אפשר להסתפק בנזיפה במקרה כזה. ויחד עם זה צריך להיות עונש, התליית רישיון כזה שיאפשר לו להשתקם ולחזור למעגל העבודה. חמש שנים התליית רישיון זה נגמר הסיפור, אין רופא ואין כלום."

ד. דברי הנקבל :

אני מצטער ומתחרט על כל מה שעשיתי נענשתי כבר אני בן אדם נורמלי, נורמטיבי אם אפשר לא להעניש אותי בעונש כבד.

5. דיון והמלצה:

בגזר הדין שניתן בבהמ"ש השלום בקריית גת ע"י כבוד השופטת רובין ביום 06.09.2012 נאמר "במספר רב של הזדמנויות במהלך השנים 2005-2009 גרם לרישומים כוזבים ברישומי הקופה באופן שנחזה כאילו התייצבו מטופלים, נבדקו, אובחנה אצלם מחלה ונרשמו להם תרופות בעוד שבפועל המטופלים לא שהו בארץ. ללא ספק מדובר בעבירות חמורות בנסיבותיהן תוך שהוא מפר האמון שנתן בו מעסיקו ואת מעמדו כרופא ואת קשריו עם המזכירה ועובדות הסניף וזאת במהלך שנים ארוכות עד שכפי הנראה התעורר החשד והפסיק."

כפי שלמדנו מכתב האישום או מגזר הדין אין מדובר במעידה חד פעמית אלא פעולה באופן שיטתי. במספר רב של פעולות שנעשו במהלך השנים 2005-2009 בהן ביצע או גרם לביצוע של רישומים כוזבים ברישומי הקופה באופן שנחזה כאילו התייצבו בפניו מטופלים, נבדקו, אובחנה אצלם מחלה ונרשמו להם תרופות כאשר בפועל מטופלים אלה לא שהו כלל בארץ. זאת נעשה תוך שימוש בשיטות כוזבות ומתוחכמות כך נהג עבור 14 מטופלים לכאוריים, וקיבל סכום של 18,245 ₪. במקרה אחד (החולה

האישום השני) הנקבל ב-1977 בהזדמנויות שונות העביר את כרטיסו במחשבו וגרם לרישום כוזב לפיו נרשם שהחולה התייצב וקיבל טיפול רפואי ע"י הנקבל, דבר שהנקבל ידע כי אינו אמת, כמו כן רשם מרשמים רפואיים כדי לקבל תרופות שינות על שם החולה שהיה חולה אונקולוגי סופני, נרדף מלחמות רדיפות הנאצים שלא היה כלל בארץ, תרופות שאין כל קשר למחלה האונקולוגית ממנה סבל החולה. את התרופות לקח לעצמו. במקרה הנוסף רכש הנקבל משאפים שנקנו על שם החולה ביודעו כי הדבר אינו אמת תוך ניצול זכאותו של החולה לקבלם ללא תשלום, ומכר אותם לחולה אחרת. בעשותו זאת קיבל הנקבל במרמה תרופות ומשאפים בערך של 60,000 ₪.

אמנם כבוד השופט לא קבעה כי יש קלון במעשים ובעבירות אותן ביצע הנקבל, "יתכן משום שהתביעה לא ביקשה זאת. הוועדה סבורה כי במעשים ובעבירות הפליליות בהן הורשע הנקבל הן מסוג העבירות שמעצן טבען יש בהן פגם מוסרי הממית קלון על עושיהם ומעידים על פגם מוסרי באופיו של הנקבל.

תכלית אמצעי המשמעת:

הוועדה בבואה להטיל אמצעי משמעת עליה לבחון אם באמצעי המשמעת יש כדי לשרת את התכלית לשמה הם נועדו. הנקבל אמנם אינו עובד ציבור אך בתפקידו ובמעמדו בעת ביצוע עבירות בהן הורשע- היה נותן שירות לציבור. בעש"מ 5282/98 מדינת ישראל נגד תמר כתב נאמר "בדין המשמעת אמצעי המשמעת אמור לשמש אמצעי מניעה יותר מאשר מאמצעי ענישה. התכלית העיקרית של אמצעי המשמעת היא, כאמור, למנוע פגיעה משמעותית בתפקוד של שירות המדינה או בתדמית שירות זה שכן תדמית ראויה היא תנאי הכרחי לפעילות תקינה של השירות." לנוכח התכלית האמורה קיים הבדל עקרוני בין העונש המוטל בשל עבירות פליליות לבין אמצעי המשמעת המוטלים בדין המשמעת. על אלה אמר ביהמ"ש העליון:

"ההבדל נובע מן התכלית. הדין המשמעת נועד לשרת תכלית שונה מן התכלית של הדין הפלילי עיקר התכלית של הדין המשמעת היא הגנה על

השירות הציבורי. הצורך בהגנה על השירות אינו בא לידי ביטוי מלא בהליך הפלילי גם אם בהליך הפלילי נגזר על עובד הציבור עונש של קנס, מאסר או עונש אחר עדיין יש צורך לברר אם ראוי לנקוט הליך משמעת... וזאת כדי למנוע פגיעה נוספת באותו עובד בשירות הציבורי, או כדי להגן של תדמית השירות ועל אמון הציבור וכן כדי לשרש תופעות פסולות בשירות הציבורי ולהרתיע עובדי ציבור אחרים מהתנהגות שאינה הולמת את השירות." (עש"מ 1928/00 מדינת ישראל נגד עמוס ברוכין).

בעניין ד"ר ליביו ליאור מתייחס ביהמ"ש לכך שבהליכים משמעתיים: "השיקול המרכזי שעל הגורם המחליט לשוות לנגד עיניו הוא אינטרס הציבור ואילו השיקולים הספציפיים הנוגעים לעבריו המשמעת העומד לפניו הם עניין משני שיש לשקלו אם בכלל."

בעניינו של ד"ר אתגר סבין אמר ביהמ"ש שבמקרים מסוימים תביא ההתחשבות בנסיבות האישיות להקלה נכרת בסנקציה המשמעטית אולם במקרים אחרים לא יינתן לנסיבות אלה משקל רב, עד כדי מיצוי כל חומרת הדין.

במעשיו כאמור לעיל עשה הנקבל שימוש לרעה באמון שניתן בו בהיותו רופא. מעל באמון שנתן בו המעביד ושלח ידו בכספי קופת חולים מכבי, באמון שנתנו בו המטופלים כאשר רשם מרשמים ותכשירים רפואיים הנחזים כאלה שנתנו למטופלים ולקח אותם לעצמו.

במעשיו פגע הנקבל באמון הציבור במי שהורשה לעסוק ברפואה מהם נדרש להיות אנשים הגונים ונקיי כפיים ומעל באמון מערכת הבריאות כולה. אנו סבורים שהמעשים החמורים שביצע הנקבל שנעשו על פני תקופה ארוכה של כחמש שנים נמנים על המקרים המחייבים החמרה בענישה על מנת להעביר מסר ברור לנקבל, לעמיתיו למקצוע וכן לציבור.

לאור כל האמור לעיל אנו ממליצים בפני כבוד השר להתלות את רישיונו של
הנקבל לתקופה של 3 שנים.

יגאל חזקוני עו"ד
נציג היועמ"ש לממשלה

ד"ר דב גפל, חבר

פרופ' זק מישל, יו"ר